

โรงพยาบาลหนองคาย

วิธีปฏิบัติ

เลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒

เรื่อง แนวทางการพยาบาลการช่วยฟื้นคืนชีพ
ในเด็กและทารก

เอกสารควบคุม

จัดเตรียมโดย	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ	วัน เดือน ปี
ทบทวนโดย	นางสาวรุจิราณัฐ ศรีสังค์	รุจิราณัฐ	๑๕ ก.ย ๖๕
อนุมัติโดย	นางลินีนาฎ สุวรรณมณี	ล.ว	๒๓ กันยายน ๒๕๖๕
	นางณัฏฐ์ พิพัฒ์สุทธิ์	ณัฏฐ์ พิพัฒ์	๑๗ ต.ค. ๖๕

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๒/๖
ทะเบียนปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒	วันที่บังคับใช้	๑๗ ต.ค. ๒๕๖๔
เรื่อง แนวทางการพยาบาลการช่วยพื้นคืนชีพในเด็กและทารก		

ตารางการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่ (วันที่เริ่มบังคับใช้)	รายละเอียดที่แก้ไข / เหตุผลที่แก้ไข	จัดเตรียมโดย	ทบทวนโดย	อนุมัติโดย
ฉบับที่ A ๕ เมษายน ๒๕๖๔	ออกฉบับใหม่ครั้งแรก	อ.ส.ว.รุจิราณัฐ ศรีสังค์ นางสาวรุจิราณัฐ ศรีสังค์	ก.ว. นางสินีนาฏ สุวรรณณณี	นายณัตติ ทิพย์สุทธิ์

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๓/๖
ทะเบียนปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒	วันที่บังคับใช้ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๕	
เรื่อง แนวทางการพยาบาลการช่วยฟื้นคืนชีพในเด็กและทารก		

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและทารกที่มีภาวะหัวใจหยุดเต้นและ/หรือหดหายใจ ได้รับการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของพยาบาล ห้องผ่าตัด ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๑ ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๒ ห้องคลอด ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒.นโยบาย

พยาบาลห้องผ่าตัด ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๑ ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๒ ห้องคลอด ทุกคนมี ความรู้ความเข้าใจและตระหนักรถึงความสำคัญ ในการช่วยฟื้นคืนชีพในเด็กและทารก และปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๓. ขอบเขต

เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของพยาบาลห้องผ่าตัด ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๑ ตึกผู้ป่วยภูมิราเวชกรรม ๒ ห้องคลอด โรงพยาบาลหนองคาย

๔. คำจำกัดความ

๑. การช่วยฟื้นคืนชีพหมายถึง การปฏิบัติการช่วยชีวิตผู้ป่วยทารกและเด็กที่อยู่ในภาวะหยุดหายใจ หรือ หัวใจหยุดเต้น เพื่อให้หัวใจกลับมาทำงาน ปอดได้รับออกซิเจนและการไหลเวียนโลหิตกลับสู่สภาพปกติ

๒. ผู้ป่วยเด็กและทารกที่ต้องการการช่วยฟื้นคืนชีพ หมายถึงผู้ป่วยเด็กที่หัวใจเต้นช้าและ/หรือหยุดหายใจ จนทำให้มี cardiopulmonary compromise อย่างรุนแรง (poor perfusion ความดันโลหิตต่ำ การหายใจลำบาก ระดับความรู้สึกตัวผิดปกติ) ดังนี้คือ

- เด็กอายุ <๕ ปี หัวใจเต้นช้ากว่า ๘๐ ครั้ง/นาที

- เด็กอายุ >๕ ปี หัวใจเต้นช้ากว่า ๖๐ ครั้ง/นาที

- ผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะ pulseless arrest

- ผู้ป่วยเด็กที่เขียวหรือ O saturation ลดลงต่ำกว่า ๙๐% และหายใจแบบ air hunger หรือหยุดหายใจ

๓. ผู้ป่วยทารกแรกเกิดที่ต้องการช่วยฟื้นคืนชีพ หมายถึง ทารกคลอดที่มีอัตราการเต้นของหัวใจ <๑๐๐ ครั้ง/นาที และหายใจ air hunger หรือหยุดหายใจ หรือเขียวทั้งตัวทารกแรกเกิดที่มีชีวภาพในน้ำคร่ำ รวมกับการมีอัตราเต้นของหัวใจ <๑๐๐ ครั้ง/นาที หรือหยุดหายใจ

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๔/๖
ทะเบียนปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒	วันที่บังคับใช้ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๕	
เรื่อง แนวทางการช่วยฟื้นคืนชีพในเด็กและทารก		

๕.หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. ภูมิราษฎร์แพทย์มีหน้าที่ในการฟื้นคืนชีพแก่ผู้ป่วยเด็กและทารก

๒. แพทย์เวรใน/แพทย์ E.R มีหน้าที่ในการฟื้นคืนชีพแก่ผู้ป่วยเด็กและทารก

๓. พยาบาลประจำตึก

๓.๑. มีหน้าที่ประเมินสภาพผู้ป่วยว่ามีผู้ป่วยรายใดที่ต้องการช่วยฟื้นคืนชีพและรายงานแพทย์ดังนี้ นอกเวลาราชการ

งานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินรายงานแพทย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ห้องผ่าตัด ห้องคลอด ภูมิราษฎร์ กรรม ๑ และ ภูมิราษฎร์ รายงานแพทย์เวรในและภูมิราษฎร์ ในเวลาราชการ

ตามแพทย์ใช้ทุนเวรในภูมิราษฎร์ และภูมิราษฎร์

๓.๒. ให้การช่วยฟื้นคืนชีพผู้ป่วยขณะรอแพทย์

๖. แนวทางปฏิบัติ

๖.๑ กรณีทารกแรกเกิดถึงหนึ่งเดือน

เมื่อทารกแรกเกิดถึงหนึ่งเดือนมีอัตราการเต้นของหัวใจ < ๑๐๐ ครั้ง/นาที และหายใจแบบ air hunger หรือไม่หายใจ หรือเขียว พยาบาลห้องคลอด ห้องผ่าตัดหรือห้องฉุกเฉิน จะต้องให้การช่วยเหลือทารกโดย

๑. ให้ความอบอุ่นแก่ทารกหรือว่างหารกภายในได้ radiant warmer ให้ท่าศีรษะต่ำกว่าลำตัวเล็กน้อย

๒. ทำให้ทางเดินหายใจโล่ง โดยการ suction ที่ปากตามด้วยที่จมูก

๓. เช็คศีรษะและลำตัวให้แห้ง ถ้าผู้ป่วยยังไม่หายใจ ให้ทำการกระตุนให้หายใจโดยการดีดสันท้า หรือถุงลมเบา ๆ

๔ ให้ oxygen ตามความจำเป็น

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๕/๖
ทะเบียนปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒	วันที่บังคับใช้ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๔	
เรื่อง แนวทางการช่วยฟื้นคืนชีพในเด็กและทารก		

ขั้นตอนทั้งหมดควรช่วยเหลือและประเมินทารกซ้ำอีกรึ้กว่ายังในเวลา ๓๐ วินาที ถ้าหลังจากช่วยแล้วพบว่าอัตราการเต้นของหัวใจยัง <๑๐๐ ครั้ง/นาที และยังหายใจแบบ air hunger ไม่หายใจ หรือเขียว จะต้องให้การช่วยเหลือต่อไปนี้

- ช่วยหายใจ โดยวิธีการ positive pressure ventilation (PPV) หรือการบีบ (ambu bag) ที่มั่นใจว่าลมเข้าปอด ๒ ข้างได้เพียงพอ
- พยาบาลช่วยตามแพทย์
- ช่วยทารกโดย PPV เป็นเวลาทั้งสิ้น ๓๐ วินาที และประเมินทารก
- ถ้าทารกกลับมาหายใจปกติ อัตราการเต้นหัวใจ >๑๐๐ ครั้ง/นาที ผิวแดงดี ให้ออกซิเจน และรองแพทย์เวรหรือกุมารแพทย์ ประเมินผู้ป่วยอีกรึ้ง
- ถ้าทารกยังไม่หายใจได้เอง HR <๘๐ครั้ง/นาที และยัง air hunger หรือเขียว ให้ทำการกดหน้าอกร่วมกับการช่วยหายใจ ขณะรอแพทย์เวรหรือกุมารแพทย์
- พิจารณาใส่ ET – tube ถ้าทำตามขั้นตอนเบื้องต้นแล้วไม่ดีขึ้น และให้การช่วยฟื้นคืนชีพผู้ป่วยขณะรอผ่าตัด
- กรณีทารกแรกเกิดและเด็กที่มีชีวภาพในน้ำคร่า ในห้องคลอดและห้องผ่าตัด เมื่อศีรษะทารกพ้อช่องคลอดมารดา จะต้องดูดซี่เทาออกจากปากและจมูกให้มากที่สุด หลังจากนั้นเมื่อทารกคลอดออกมานแล้วต้องประเมินสัญญาณชีพทันที ถ้าพบว่าการเต้นของหัวใจ <๑๐๐ ครั้ง/นาที หรือหยุดหายใจจะต้องทำการดูดซี่เทาออกจากหลอดลมทันทีก่อนที่จะกระตุนให้ผู้ป่วยร้อง โดยการใส่ ET – tube ต่อกับ meconium aspirator และเครื่อง suction และทำการดูดซี่เทาออกจากหลอดลมจนกระหังชีวภาพ โดยการดูดซี่เทาต่อ

๖.๒.กรณีผู้ป่วยเด็กอายุเกินหนึ่งเดือน

เมื่อผู้ป่วยเด็กที่ต้องการการช่วยฟื้นคืนชีพ พยาบาลที่ตีกุมารเวรกรรม ๑ ตีกุมารเวรกรรม ๒ และงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จะต้องปฏิบัติตามนี้

๑.ต้องให้ออกซิเจน flow ตัวย่อมอย

๒.ให้ออกซิเจน และช่วยหายใจโดยการ PPV

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๖/๖
ทะเบียนปฏิบัติเลขที่ NK-WI-OR-๐๐๒	วันที่บังคับใช้ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๔	
เรื่อง แนวทางการช่วยพื้นคืนชีพในเด็กและทารก		

๓.กรณี bradycardia หรือ pulseless arrest ให้ทำการกดหน้าอก

๔.พยาบาลผู้ช่วยตามแพทย์

๕.พยาบาลพิจารณาใส่ ET – tube ถ้าทำตามขั้นตอนเบื้องต้นแล้วไม่ดีขึ้น และในการช่วยพื้นคืนชีพผู้ป่วย ขณะรอแพทย์

๖.เครื่องชี้วัดคุณภาพ

๑.อัตราการเสียชีวิตในผู้ป่วยเด็กและทารกลดลง

๒.บุคลากรพยาบาลปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ ๑๐๐%

๗.เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการมาตรฐานการช่วยชีวิต สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย คู่มือการช่วยชีวิต
ชั้นสูง สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ๒๐๐๐

NK-WI-OR-oo6